

“ Enkele waterkwaliteits- en visbestandgegevens over de Palingbeek en de Geluwebeek anno 2026 “

De cluster van Leie I omvat naast de Leie zelf, die in de aandachtsgebieden is opgenomen, de *Geluwebeek*, de *Palingbeek*, de Markebeek, de Neerbeek en de Grote Wallebeek.

De rioleringsgraad en zuiveringsgraad in deze cluster bedragen respectievelijk 92,4 % en 87,8 %. Dit zijn goede percentages voor het Leiebekken en op Vlaams niveau. Ondanks de hoge rioleringsgraad is optimalisatie van het rioleringsstelsel mogelijk.

1. Waterkwaliteit

[Zie: Integraal Waterbeleid – Leiebekken – Wateruitvoeringsprogramma 2025 – Bekkenbestuur 17 juni 2025]

[Zie: Integraal Waterbeleid – Leiebekken – Visie en acties]

1) Palingbeek

De Palingbeek heeft een goede hydromorfologie.

De waterloop meandert in het afwaartse deel tussen voornamelijk graslanden. De waterloop is ecologisch ingericht en heeft een groot natuurlijk potentieel.

Stroomopwaarts nabij de E17 en de LAR zijn er nog te veel inkokeringen. Een verdere opwaardering van het opwaartse deel met flauwe oevers en oeverbeplanting, zoals recent gebeurd op de Rekkembeek, biedt een meerwaarde aan het stroomgebied. Ook leidt dit tot een groter zelfzuiverend vermogen van de beek, want helaas is de fysico-chemische waterkwaliteit een stuk minder goed.

Opwaarts en aan de E17 is er veel huishoudelijke en industriële vervuiling vanuit onder andere de wijk L'Echauffourée, de Pourgatoire en de industriezone LAR (Lauwe-Aalbeke-Rekkem).

Ondanks de goede hydromorfologie komen hierdoor nauwelijks vissen en macro-invertebraten voor. Verdere sanering van deze regio is een must om de waterkwaliteit sterk te verbeteren. De overschrijdingen voor Kjeldahlstikstof, chemisch zuurstofverbruik, stikstof, fosfor en zuurstof wijzen op deze grote druk.

Afwaarts de LAR ter hoogte van de Dronckaertstraat beschermt een bufferbekken Rekkem tegen wateroverlast.

2) Geluwebeek

De Geluwebeek ontspringt nabij het Polygoonbos in Beselare in landbouwgebied. De MAP-meetpunten scoren voor stikstof slecht. In dit opwaartse gebied dienen nog heel wat IBA's geplaatst te worden.

Vervolgens stroomt de Geluwebeek door de kernen van Geluwe en Menen, waar de beek en zijwaterlopen over lange trajecten overwelfd zijn en de hydromorfologie minder goed wordt.

In de Geluwebeek komen momenteel weinig vissen en macro-invertebraten voor. De fysico-chemische waterkwaliteit is na een duidelijke verbetering nog slecht door een slechte beoordeling voor parameter fosfor. De parameters die wijzen op huishoudelijke drukken, zoals chemisch zuurstofverbruik en Kjeldahlstikstof, zijn gedaald de afgelopen jaren.

In het verleden kwam in Geluwe ondanks de aanwezige bufferbekkens kritieke wateroverlast voor. De bestaande buffer wordt geoptimaliseerd en uitgebreid om in de toekomst het overstromingsrisico verder te verminderen. Een bijkomend bufferbekken wordt gerealiseerd in Geluwe.

Het actieprogramma voor de Leie I omvat volgende gebiedsspecifieke acties:

nr	titel	initiatiefnemer(s)
6_E_0068	*Herwaarderling van de IJselbeek (Wervik)	Provincie West-Vlaanderen
6_E_0069	*Barakkenpark (Menen)	Gemeente: Menen
6_E_0070	*Herwaarderling van de Hellebeek (Kortrijk)	Gemeente: Kortrijk
6_F_0357	Uitvoeren van optimalisatiewerken op de Hoge Plankenbeek.	Provincie West-Vlaanderen
6_F_0358	Uitbreiden en optimalisatie van het bestaande bufferbekken op de Geluwebeek.	Provincie West-Vlaanderen
6_F_0375	Aanleggen van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Reutelbeek/Geluwebeek.	Provincie West-Vlaanderen, Gemeente: Wervik
6_F_0377	Realiseren van buffering op de Grote Wallebeek.	Provincie West-Vlaanderen, Vlaamse overheid : Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), Gemeente: Kortrijk
8B_A_0162	Uitvoeren van erosiebestrijdingsmaatregelen in het afstroomgebied van de Palingbeek.	Gemeente: Ieper, Alle Gemeenten
9_B_0042	Activeren van productieve landschappen waarbij gezocht wordt naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw met inbegrip van synergieën, verwevenheid en meervoudig ruimtegebruik in de open ruimte.	Andere initiatiefnemer, Provincie West-Vlaanderen, Vlaamse overheid : Departement Omgeving

*= Blue Deal actie

2. Visbestand

1) Palingbeek

a) Afvissing door INBO in 2006

Op de Palingbeek, de Neerbeek, de Petegemse beek en de Duivebeek werd net zoals in 1997 en 2002 geen visleven aangetroffen.

Zij krijgen een 'slechte' waardebeoordeling.

[Zie: Van Thuyne, G. en Breine, J. (2007). Visbestandopnames op enkele zijbeken van de Leie (2006) INBO.R.2007.20. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

b) Afvissing in 2010

In 2010 werd opnieuw geen visleven aangetroffen op de Palingbeek.

[Zie: Van Thuyne, G., Breine, J. (2011). Visbestandopnames in Vlaamse beken en rivieren in het kader van het 'Meetnet Zoetwatervis' 2010. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2011 (INBO.R.2011.23). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

2) Geluwebeek

a) Afvissing door INBO in 2006

Op de Geluwebeek (2 staalnameplaatsen) en zijn zijbeek de Vrouwbeek werden in totaal 4 vissoorten gevangen namelijk tiendoornige en driedoornige stekelbaars, blankvoorn en gibel.

Op de Geluwebeek zelf werden gibel, blankvoorn en tiendoornige stekelbaars gevangen. Op de Vrouwbeek enkel de twee stekelbaarssoorten.

In de campagne van 2002 werden op de Geluwebeek enkel de twee stekelbaarssoorten gevangen en op de Vrouwbeek naast de stekelbaarssoorten 17 gibels en een kopvoorn.

In 1997 werd er op de Geluwebeek enkel driedoornige stekelbaars gevangen en op de Vrouwbeek kon toen geen visleven worden vastgesteld.

Wanneer we de visindex beschouwen zijn de waardebeoordelingen op de drie locaties ten opzichte van de campagne in 2002 gelijk gebleven en scoren nog steeds een 'ontoereikende kwaliteit'. Ten opzichte van 1997 zijn de waardebeoordelingen op twee locaties met 1 klasse gestegen.

[Zie: Van Thuyne, G. en Breine, J. (2007). Visbestandopnames op enkele zijbeken van de Leie (2006) INBO.R.2007.20. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

[Zie ook: Tabel in bijlage]

b) Afvissing in 2010

In 2010 ving men enkel driedoornige stekelbaars.

[Zie: Van Thuyne, G., Breine, J. (2011). Visbestandopnames in Vlaamse beken en rivieren in het kader van het 'Meetnet Zoetwatervis' 2010. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2011 (INBO.R.2011.23). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

[Zie ook: Tabel in bijlage]

c) Afvissing in 2013

Op de Geluwebeek, lokaal waterlichaam met nummer L111_1003, ving men de twee stekelbaarssoorten aangevuld met blauwbandgrondel.

De EQR krijgt een score van 0,3 en krijgt de waardebeoordeling ‘ontoereikende kwaliteit’.

[Zie: Van Thuyne G., Galle L., Maes Y., De Bruyn A., Lambeens I en Breine J. (2015). Visbestandopnames in het kader van het Referentienet 2013-Bemonsteringsverslag. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2015 (rapportnr. 11299278). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

[Zie ook: Tabel in bijlage]

d) Afvissing in 2019

Op de Geluwebeek, is in 2019 alleen driedoornige stekelbaars aanwezig maar wel talrijk.

De EQR krijgt een score van 0,2 en dus een waardebeoordeling ‘slechte kwaliteit’.

In 2013 ving INBO hier nog drie vissoorten.

[Zie: Van Thuyne, G.; Galle, L.; Maes, Y.; De Bruyn, A. Lambeens, I.; Terrie, T.; Breine J. (2021). Visbestandopnames in Vlaanderen in het kader van het Referentienet-Bemonsteringsresultaten 2019. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (4). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

[Zie ook: Tabel in bijlage]

e) Afvissing in 2025

In 2025 werden driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars gevangen.

[Zie: Tabel in bijlage]

Wolvertem, april 2026

VERBEIREN Marc

TABELLEN afvissingen Geluwebeek door INBO in 2006, 2010, 2013, 2019 en 2025

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2006	blankvoorn	3.00	33.60
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2006	giebel	3.00	12.20
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2010	driedoornige stekelbaars	1.00	2.60
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2013	blauwband	1.00	1.20
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2013	driedoornige stekelbaars	9.00	16.80
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2013	tiendoornige stekelbaars	1.00	2.00
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2019	driedoornige stekelbaars	342.00	585.00
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2025	driedoornige stekelbaars	8.00	14.10
Geluwebeek	61148/166828	Ons Dorp	Menen	West-Vlaanderen	Leiebekken	2025	tiendoornige stekelbaars	2.00	4.40
Geluwebeek	54703/171159	strook stroomopwaarts inlaat Scheribeek	Zonnebeke	West-Vlaanderen	Leiebekken	2006	tiendoornige stekelbaars	2.00	3.70

CIW – oppervlaktewaterlichamen – Leiebekken – Palingbeek

Toon fiches lokaal waterlichaam van 1ste orde Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen	L107_105	PALINGBEEK	Kortrijk, Menen
---	----------	------------	-----------------

CIW – oppervlaktewaterlichamen – Leiebekken – Geluwebeek

Toon fiches lokaal waterlichaam van 1ste orde Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen	L111_1003	GELUWEBEEK	Menen, Moorslede, Wervik, Wevelgem, Zonnebeke
---	-----------	------------	---